

Kutyaszorítóban, macskanézőben

Sajnálom a kutyákat, mert szeretem őket. Nem ellentmondás, mert a sajnálatom a nem természetes körülmények között tartott ebekre vonatkozik. Lehet, maradian korszerűtlen vagyok, ugyan is úgy vélem, hogy a kutya természeténél, ösztönénél fogva úgy érzi jól magát, ha házat őriz, macskákat hajkurászhat, juhokat terelhet. A panelokba szorított állatokat ezektől a lehetőségektől megfosztották. Futnak azok naponta, de az ilyen egészségügyi séták zöme törvényellenes; nem sétálhatnak a parkokban (sajnos sétálnak!), csak bizonyos töltésszakaszokon, kijelölt helyeken. Ennek ellenére a játszótéren végzik kisebb-nagyobb dolgukat, fertőznek, veszélyeztetnek gyerekeket, felnőtteket.

Szombaton a MEOE helyi szervezete rendezett a Tóibuhin sugárúti kutyakiképzőben kisállatvásárt és munkakutya-bemutatót. Okos, ügyes, tekintélyt parancsoló német juhászok, vizslák produkáltak magukat. Katonásan pattogtak a parancsok. Feküdtek, hasaltak, futottak, tolvajt fogtak.

— A fegyvermezés, a kordá-

— Egyáltalán nem — válaszolták kórusban többen is.

— Mi a jó abban, hogy kutyát tart valaki?

— Ki kedvtelésből, ki munkára tartja — jött a tömör válasz.

Elmondták azt is, hogy aki pórázon tartja kedvencét azért teszi, hogy ne szaladgáljon el az állat a városban, mert sok a jármű, azoktól féltik őket. Ezek szerint a kutyát féltik, és nem az embert a kutyától. Nemrég pedig súlyos gyermekbalesetet okozott egy eb...

*

Arasznyi fehér kutyus szuszog egy hölgy kezében.

— Eladó?

— Persze! Ötezer forint, uram. Ez palotapincsi!

— Látok itt macskákat is. Lustán nyúlnak el a ketrecben. Ezek meg tudják fogni az egeret, másztak már fára?

— Természetesen, de ezek a perzsa cicák inkább dísznek valók. Nézze, a három-ezer forintos cicusoknak nem föltétlen eger után kell koslatniuk. Nálunk kertészházban vannak, ott azért egerésznek, madarat fognak. Nagyon szeretik a papagáj-pecsenyét.

— Itt tőlük 3–4 centire legalább 25–30 papagáj tolaszkodik. Miért nem bántják azokat?

— Mert nagyon meg vannak ijedve.

— Mégiscsak diszmacskák. Mondja, feltehetek egy pimasz megjegyzést? A macska olyan, mint sok nő. Alamuszi, számító.

— Úgy igaz. Kiharcolja magának, amit ő akar.

Közbeszól a férj:

— Szélsőséges, mint a nő. A macska is ravasz. Aranyos a macska, mint a nő, csak szélsőséges uram, szélsőséges.

*

Sok százan voltak a kutyakiképző iskolában. Gondolom, sok száz ellenséget szereztem furcsa véleményemmel. Talán többeket megbántottam, noha az állatok érdekében szoltam, amiatt, amit az elején már említettem: a panelban tartott állatok nem az ösztöneik szerint élnek. Riportalanym nevét abból a megfontolásból nem jegyeztem föl, hogy a sok őszinte vélemény miatt legalább őket ne érhesse szemrehányás.

Akit viszont szidhatnak:

Ács S. Sándor

Tápai búcsú 1987. október 4.

Schmidt Andrea képriortja

Díjak sorozatban

A fotós: termelőmester

Péntek László a Szegedi Fotóklub titkára. Az utóbbi időszakban sorozatban nyerte különböző pályázatok díjait. Fotóival kiérdemelte például a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezetének művészeti dívját, a Bányászlet országos fotókiállítás első díját, hogy csak a két legutóbbi elismerését említsük.

— Mit jelentenek Önnek ezek a sikerek?

— Többen elmondták már, hogy ezek a díjak nem túlzottan mérvadók. Ugyebár, az itt ítéltkező zsűri is szubjektív. Egy idős fotós kollégáink érdekes felfedezést tett nemrégiben. Összeállította 1945 és 1980 között a fotókiállítások, és az ezeken pályadíjat nyertek listáját. Kiderült, hogy 1-1 név 4-5 évig tűndökölt, és aztán általában eltűnt. Ma az országban másfél millió fényképezőgép-tulajdonos van. Aki ilyen masinát vásárol, először a gyereket kapja le a fényőfa előtt, aztán nyáron, az üdülőben és télen, szánkózás közben készülnek felvételek. A fotósok tömegének csak nagyon kis százaléka vetődik el szakkörökbe, klubokba. Aki itt megmarad, az előbb-utóbb kiállításra is eljut. Képei falra kerülnek, később valószínűleg díjat is nyer. Ha valaki elért egy színvonalat, akkor új szint és új formát jelent a fotósok között. Sami-

kor már megmutatják, akkor dől el, hogy lesz belőle valaki, avagy visszasüllyed a tömegbe.

— A saját maga által felállított periódusos rendszernek most melyik részén tart?

— Az ötödik év vége felé. A Fotó című szaklapban 1986-ban hatszor szerepeltem. Az idén még egyszer sem. Úgy tűnik, nálam a tavalyi év volt a csúcs.

— A díjak ennek ellent-

mondanak, mert ma is sorozatban, szinte menetrendszerűen vándorolnak Ön-

höz.

— Aki valamire vitte a fotózásban, az általában nélkülözéseken keresztül lett amatőről profivá. Nekem három gyermekemet kell tartanom. A pályázatok díjait nem veszik figyelembe a pénzes melók elosztásánál. En az életformaváltást a jelenlegi helyzetemben nem vállalhatom.

— Péntek László „civilben” az NKfV szegedi üzemenek a termelőmestere. Hat-e képeire a munkahelyi környezete?

— Igen. Itt, a 4-es tankállomás környékén is sokszor fényképezek. A természet egy-egy szeletét, esetleg egy sajátos technikával. De szerepelnek a tankállomás berendezései is a témáim között, persze úgy, ahogy én látom őket. Más olajos témák is érdekelnek. Egy-szer például sokáig gondol-

kodtam azon, hogy hogyan lehetne ábrázolni azt a hatalmas mennyiségű csövet, ami a föld alatt van egy fűrótoronynál. Aztán egyszer csak eszembe jutott a megoldás.

— A termelőmesteri munka közben jut idő arra, hogy a majdan elkészülő képein gondolkodjon?

— Nem. Ezen a munkahelyen még gondolatban sem lehet elkalandozni, állandóan figyelni kell. Délután 3-kor megyek haza. Aztán következik félóra alvás. Ezután már kimosott aggyal elfelejttem, hogy mit csináltam délelőtt. Ezután jöhet a fényképezőgép vagy a sötét-kamra.

— Van-e kedves témája?

— Van kedves és van, amit ki lehet állítani. Az a szerencsés eset, ha egyszerűen-ez az a kettő egybeesik. Sok mindennel akarok foglalkozni. Embereket, portrékat nem fényképezek, de nagyon érdekel az ember természetes és mesterséges környezete. A fotóklubon belül a Kontakt alkotócsoporthoz tartozom. Ez a tény már eleve fegyveremre kötelez.

— Milyen a Szegedi Fotóklub helyzete most?

— Országos jelenség ma, hogy visszaesik a mozgalom. A munka, a pénz hajszolása elvonja innen is az embereket. Mi is egyre kevesebben vagyunk.

Böle István

Angelika, lestyán, édes kömény...

Hol vannak manapság akasztófa tövén nőtt fűvek és virágok? Hol a nadragulya, kutyabengekéreg, án-tán-titum, vérezo lilium, mit szokás boszorkány gyűjt haragos mezőben, holdas éjszakákon?

Megmondom: sehol. Manapság korrekt és megbízható gyógynövények vannak, melyeket a Herbária forgalmaz, előzőleg azonban a gyógynövényátvevő üzletben adják le a természetnek.

Bizony, a gyógynövények jó részét manapság már termesztani kell — mondja Apáti Sándor, a Szent István téri átvévehely vezetője. — Van-nak gyógynövények, melyeknek természetes élőhelyeit fölszámolták, megszüntették, lepermetezték a területet — így hát termesztani kell.

— Lepermetezték?... Kik, hol, mikor? Es egyáltalán...

— Ez úgy megy, hogy például a kamilla csak a mi számunkra hasznos növény... A térség éppolyan gyomnak tekintik, mint mondjuk a mezei aszatot, s hiba nélkül ki is irtják. No nem rosszindulatból; kell a termőhely nekik is, a gáz pedig ki kell irtani.

— Tehát megfogyatkoztak a gyűjthető gyógynövények...

— Ezért kell termesztetni. A Herbária kutatóegységei végeredményben bármely gyógynövény vetőmagját elő tudják állítani, méghozzá elég nagy tömegben.

— Az alapanyag, a vetőmag tehát megvan. Hol vetik el a magot, kertekben?

— Dehogyan... Minden növénynek megvan a maga kedvelt helye, ahol jól számára a talajviszonyok. Tehát ott vetik el a magot, ahol eredetileg is éltek

ezek a növények. Persze, a talajt éppoly gondosan elő kell készíteni számukra, majd pedig művelni, mint bármely más hasznosnövény esetében.

— Szó esett a termőhelyekről... Milyen gyógynövény hol terem?

— Környékünkön elég sok a szikes talaj. Ezt például a már említett kamilla és a szarkaláb kedveli. A ligetszépe is elterjedt, s kezdenek meghonosodni a különféle gyökerek: az angelika, a lestyán (ennek levele is felhasználható), a nagyüzemi termelésben pedig az édes kömény és a koriander... A szabotsej homokvidékek kedvelt növénye pedig a macskagyökér.

— De azért nemcsak termesztik is a gyógynövényt, vagy nem?

— Dehogyan. Algyő vidékén például egész kamillamezők vannak. Speciális szerszám, egy kicsit talán a gereblyére hasonlító „fésű” segítségével szedik össze a kamillavirágot.

— Kik foglalkoznak gyógynövénygyűjtéssel? Vannak esetleg, akiknek ez a fő megélhetési forrásuk?

— Vannak... Két-három hét alatt 20–25 ezer forint kereshetnek meg, illetve jóval többet is... De érteni kell nagyon a gyógynövényekhez: tudni kell, mi hol, mikor terem, érdemes-e vele foglalkozni, mennyi a főlvasárlási ár... Általában azonban időtöltésként, szórakozásképpen szokás gyűjteni a gyógynövényt. Kimegy például a tanárember a családdal bodzavirágot gyűjteni. Ami maguknak kell teának, szörpnek, azt felhasználják, a többi meg behozzák nekünk...

— Tehát úgy megy ez, hogyha én például behozok ide egy zsák akármit, azt lemérik, s már kapom is a pénzt?

— Nagyjából így van. A minőségre persze vigyázni kell; minőség alatt értem azt, hogyha kamillát hoz, akkor az tényleg kamilla legyen, ne pedig széna szalma.

— Nyersen veszik át a gyógynövényt, azon melegeben? Vagy előbb meg szokás szárítani?

— Nyersen, azaz frissen vesszük át, mert az emberek általában nemigen van szárítóhelyiségük. Öt-kilónyi nyers kamilla szárítás után egy kilót nyom. Minden gyógynövényre alkalmazható egy mutatószám, ami jelzi a súlykülönbséget a szárítás előtt és után. S persze a szárazanyagért fizetünk.

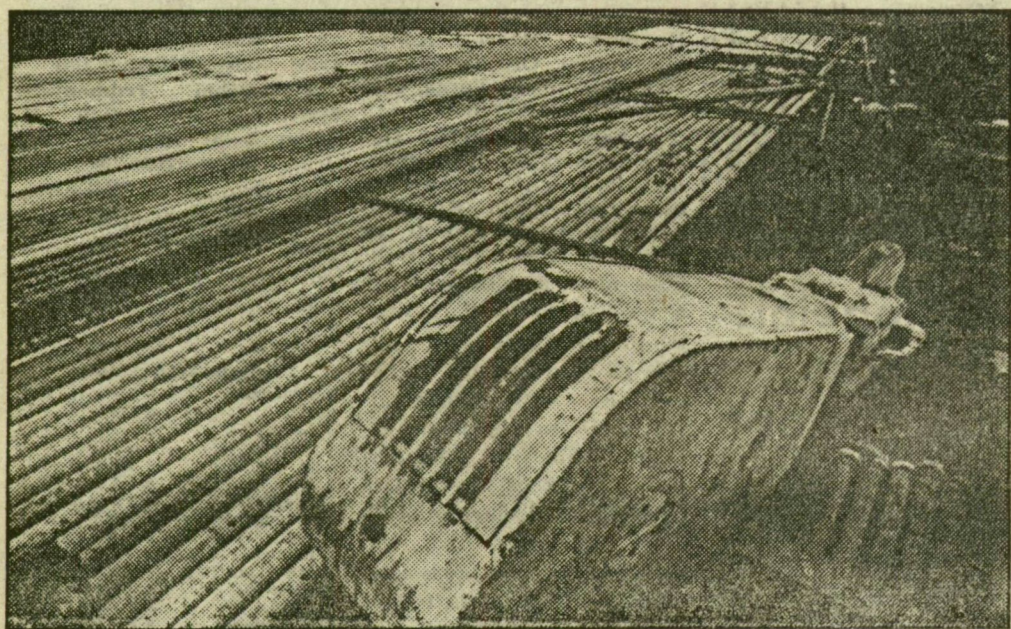
— Mennyire jó üzlet a gyógynövény?

— Sok hasznunk nincs belőle, az bizonyos. Ezen 3–4 százalékos nyereséggel zárunk. De ezen belül a gyógynövények részaránya egyre csökken... Kénytelenek vagyunk a babilól a zöldségfélék át a csigakereskedelemtől mindennel foglalkozni, ha teljesíteni akarjuk a hasznosítást. Manapság már nincs olyan, hogy szerződési becsület... Leszerződik egy ember például ennyi meg ennyi kamillára, vagy mákgubóra, vagy vadgesztenyére, de csak azért, hogy kezében legyen a papír. Aztán meg máshova adja el a termest.

— Aprópó, csigázás... Hogyan is van ez?

— A csigaszedésből van a legtöbb hasznunk. Arafolyvást emelkedik: a gödöllői áfész veszi át tőlünk, s maris viszi a kamion Görgörszágba. Csiga azonban csak tavasszal van, s nem is a fő profilunk... De azért megvagyunk, élünk, a tervünket teljesítjük.

Farkas Csaba

Péntek László felvétele

Ennyi cső van egy fűrótorony alatt a mélyben